

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi M. M.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie VI ACa [...],

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2018 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Powód M. M. reprezentowany przez swojego pełnomocnika pismem z dnia 23 marca 2018 r. (data złożenia w sądzie 3 kwietnia 2018 r.) wystąpił za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w [...] do Sądu Najwyższego o stwierdzenie, że w sprawie z powództwa M. M. przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń [...] Spółka Akcyjna prowadzonej przez Sąd Apelacyjny w [...] sygn. akt I ACa [...], nastąpiło naruszenie strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, domagając się:

1. stwierdzenia przewlekłości postępowania sądowego w wymienionej sprawie,
2. zlecenia Sądowi Apelacyjnemu w [...] VI Wydział Cywilny podjęcia odpowiednich czynności, tj niezwłocznie wyznaczenia terminu rozprawy;

3. wydania przez Sąd Apelacyjny w [...] VI Wydział Cywilny kserokopii akt sprawy oznaczonej VI ACa [...], ewentualnie wydanie dokumentów niezbędnych do stwierdzenia przewlekłości, tak aby Sąd Apelacyjny mógł kontynuować rozpoznanie sprawy;
4. przyznania od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 15.000 zł na podstawie art. 6 ust. 3 w zw. z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość;
5. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Uzasadniając skargę, jej autor podniósł, że wystąpił pozwem z 18 listopada 2013 r. przeciwko dwóm pozwanym w którym żądał zapłaty kwoty 100.482,69 zł. W ocenie Sądu pierwszej instancji roszczenie wobec jednego pozwanych zasługiwało na uwzględnienie, skutkiem czego zasądzono żadaną kwotę zgodnie z pozwem, odsetkami i kosztami postępowania.

Wyrok ten zakwestionował pozwany apelacją. Sąd Apelacyjny w [...] VI Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 30 września 2016 r., uchylił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i sprawę w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W.. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w W. uwzględnił w całości żądanie pozwu zasądzając kwotę 100.482,69 zł.

Pozwany od wyroku tego złożył apelację 23 października 2017 r. Zgodnie z informacją z portalu informacyjnego sądów apelacji [...] Sąd Okręgowy w W. przekazał akta sprawy do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 21 listopada 2017 r. Skarżący podniósł, że Sąd Apelacyjny o toczącym się postępowaniu odwoławczym powziął informację już w listopadzie 2017 r. Zarzucił, że od tamtego czasu Sąd nie podjął żadnej czynności zmierzającej do jak najszybszego rozpoznania sprawy. Skarżący 19 stycznia 2018 r. wniósł o przyspieszenie rozpoznania sprawy poprzez niezwłoczne wyznaczenie terminu rozprawy przez sąd drugiej instancji. W odpowiedzi Sąd poinformował go, że na rozpoznanie sprawy oczekuje się około 16 miesięcy.

W ocenie skarżącego zgodnie z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i art. 45 Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej, strona ma prawo oczekiwać, że Sąd rozpatrujący sprawę będzie działał bez zbędnej zwłoki i podejmie działania mające na celu rozpoznanie sprawy w rozsądnym terminie, co będzie realizować prawo do sądu i prawo do rzetelnego procesu sądowego. Podniósł, że Sąd dopuścił się do rażącego naruszenia art. 6 § 1 k.p.c. w związku z art. 54 ust. 1 Konstytucji RP przez to, że pomimo upływu 5 lat nie został wydany prawomocny wyrok. Podniósł, że skarżący występuje w sprawie w roli konsumenta i winien podlegać szczególnej ochronie. Zdaniem skarżącego duża ilość spraw sędziego w referacie nie usprawiedliwia przewlekłości postępowania w określonej sprawie. Okres czasu wynoszący 16 miesięcy na oczekiwanie na wyznaczenie terminu rozprawy, zdaniem skarżącego uzasadnia złożenie skargi i żądanie sumy pieniężnej w wysokości 15.000 zł za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości.

Reprezentujący Skarb Państwa Prezes Sądu Apelacyjnego, w odpowiedzi na skargę wniósł o oddalenie skargi.

W uzasadnieniu podniósł, że akta sprawy do Sądu Apelacyjnego wpłynęły w dniu 22 listopada 2017 r., zaś 31 stycznia 2018 r. wpłynął wniosek powoda o przyspieszenie rozpoznania sprawy. Prezes Sądu Apelacyjnego nie zgodził się z twierdzeniem skarżącego, że w sprawie nie podejmowano żadnych czynności albowiem w dniu 4 kwietnia 2018 r. został wyznaczony termin rozprawy. Sąd Apelacyjny w dniu 10 maja 2018 r. rozpoznał sprawę na rozprawie. Prezes Sądu Apelacyjnego wskazał, że nie każda zwłoka może być przyczyną przewlekłości, lecz jedynie zwłoka nieuzasadniona. Sprawa oczekiwała na wyznaczenie terminu 5 miesięcy. Wskazał też, że skarga powinna być odrzucona gdyż jej dopuszczalność warunkuje okoliczność złożenia jej w toku postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Jeżeli chodzi o kwestię dopuszczalności skargi i podstaw do jej odrzucenia, to skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość, wnosi się w toku postępowania w sprawie (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy

w przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75, dalej „ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r.”). Nie jest jednak przeszkodą w merytorycznym rozpoznaniu skargi to, że postępowanie sądowe objęte skargą zakończyło się po wniesieniu skargi (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., III SPZP 1/07, OSNP 2008 nr 13-14, poz. 205). Z powyższego wynika, że chociaż rozprawa przed Sądem Apelacyjnym odbyła się 10 maja 2018 r. a wyrok zapadł 28 maja 2018 r., to jednak skarga powoda podlega rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy, bowiem została złożona w sądzie w dniu 3 kwietnia 2018 r., czyli jeszcze „w toku postępowania w sprawie”.

Co do merytorycznych podstaw skargi, należy zauważyć, co następuje.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, ustawa ta reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze. W myśl ust. 2 tego artykułu przepisy ustawy stosuje się odpowiednio, gdy na skutek działania lub bezczynności sądu albo komornika sądowego doszło do naruszenia prawa strony do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Stosownie do art. 2 powołanej ustawy, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (ust. 1), przy czym dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu

zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, jak ustalono w sprawie Sąd Okręgowy w W. przekazał akta sprawy do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 21 listopada 2017 r. Sprawę wpisano do rep. ACa w Sądzie Apelacyjnym 22 listopada 2017 r. (k. 809). Skarżący 31 stycznia 2018 r. wniósł o przyspieszenie rozpoznania sprawy poprzez niezwłoczne wyznaczenie terminu rozprawy przez sąd drugiej instancji (k. 825). W dniu 4 kwietnia 2018 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 10 maja 2018 r. (k. 828). Rozprawa apelacyjna odbyła się w dniu 10 maja 2018 r., zaś wyrok wydano i postępowanie zakończono 28 maja 2018 r. (k. 840).

Z powyższego wynika, że rozprawa apelacyjna została wyznaczona przez Sąd Apelacyjny po 5 miesiącach od wpływu akt wraz z apelacją do tego sądu i miała miejsce 10 maja 2018 r. Okres przewlekłości postępowania apelacyjnego liczy się od dnia wpływu należycie opłaconej i nieodrzuconej apelacji (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 września 2015 r., III SPP 19/15, LEX nr 2051081).

Brak jest zatem podstaw do uznania trafności zarzutu skarżącej, jakoby Sąd ten był bezczynny w sprawie dłużej niż jest to konieczne dla rozstrzygnięcia sprawy. Chociaż bowiem ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę, to jednak w utrwalonym i jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania drugo instancyjnego – apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (por.

postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z dnia 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121; z dnia 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884, z dnia 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16, LEX nr 2122413; z dnia 7 marca 2017 r., III SPP 6/17 oraz z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18). W niniejszej sprawie taki okres oczekiwania na wyznaczenie rozprawy apelacyjnej nie został przekroczony, rozprawę wyznaczono po upływie 5 miesięcy a w okresie 6 miesięcy wydano wyrok kończący postępowanie po wobec czego nie ma podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania apelacyjnego w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość.